

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ «Каразінський
інститут міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

“__” серпня 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Правове регулювання туристичної діяльності

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	J Транспорт та послуги
спеціальність	J3 Туризм та рекреація
освітня програма	«Туризм та рекреація»
вид дисципліни	обов’язкова

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“27” серпня 2026 року, протокол № 1

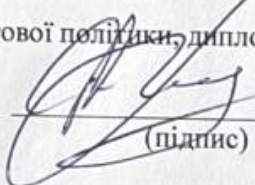
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

канд. іст. наук, доцент кафедри світової політики, дипломатії та
туристичного бізнесу Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
Іван ПОСОХОВ

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та
туристичного бізнесу

Протокол № 1 від “26” серпня 2026 року

Завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

(підпис) Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «ТУРИЗМ
ТА РЕКРЕАЦІЯ»

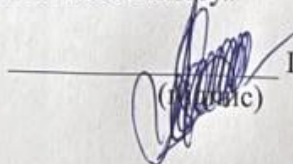
Гарант освітньої-професійної програми «ТУРИЗМ ТА РЕКРЕАЦІЯ»

(підпис) Олена ЄВТУШЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від “27” серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних
відносин та туристичного бізнесу»

(підпис) Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм та рекреація» підготовки бакалавра за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» є формування теоретичних знань про систему правового регулювання туристичної діяльності в Україні, а також навичок роботи з нормативно-правовими актами, що становлять цю систему. Це сприятиме підготовці висококваліфікованого фахівця з туризму, який буде спроможний використовувати набуті знання у майбутній професійній діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

Завдання навчальної дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» – вироблення у студентів здатності до самостійного оволодіння законодавством України, що регулює відносини у сфері туризму, правильного його застосування, а також теоретична та практична підготовка студентів з наступних питань:

- законодавчі засади регулювання туристичної діяльності;
- суб'єкти туристичних правовідносин;
- організаційно-правові засади туристичної діяльності;
- договірні відносини у сфері туризму;
- правовий режим міжнародної туристичної діяльності;
- туристичні формальності та безпека туризму;
- правове регулювання порядку виїзду з України і в'їзду в Україну з метою туризму;
- правове забезпечення страхування в туристичній діяльності;
- регламентація міжнародної туристичної діяльності в законодавстві України;
- порядок оформлення та виїзду українських громадян за кордон;
- правове регулювання підприємницької діяльності в галузі туризму;
- страхування в сфері здійснення туристичної діяльності;
- юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності;
- правові аспекти захисту прав суб'єктів туристичної діяльності;
- правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

1.3. Кількість кредитів: 5

1.4. Загальна кількість годин: 150 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни		
обов'язкова		
Денна форма навчання	Заочна форма навчання	Дистанційна форма навчання
Рік підготовки		
1-й	1-й	1-й
Семестр		
2-й	2-й	2-й
Лекції		
32 год.	12 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття		
32 год.	2 год.	42 год.
Лабораторні заняття		
год.		
Самостійна робота		
86 год.	136 год.	100 год.

* у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Формування інтегральної компетентності:

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 17. Здатність до національного спротиву.

Формування наступних спеціальних компетентностей:

СК 09. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

СК 15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

1.7. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПР 01	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.
-------	--

ПР 13	Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.
ПР 16	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
ПР 19	Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
ПР 24	Знання ролі та функцій міжнародних організацій у формуванні і реалізації концепції інформаційного суспільства як чинника міжнародного розвитку.
ПР 29	Ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
ПР 30	Здатність застосовувати знання з безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, домедичної допомоги та основ національного спротиву (громадянської стійкості) у професійній діяльності й суспільному житті

1.8. Пререквізити: вказати перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни

«Історія туризму», «Вступ до туристичного бізнесу», «Історія України: цивілізаційний вимір».

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ до правового регулювання туристичної діяльності

Поняття та сутність правового регулювання туристичної діяльності. Туризм як об'єкт правового впливу та складна соціально-економічна система. Предмет і методи правового регулювання у сфері туризму, їх поєднання та специфіка. Основні принципи державної політики у сфері туризму: законність, безпека, доступність, сталий розвиток. Роль права у формуванні, функціонуванні та розвитку туристичного ринку. Взаємодія правових норм із економічними, соціальними та культурними процесами у сфері туризму. Джерела правового регулювання туристичної діяльності: міжнародні акти, національне законодавство, локальні нормативні документи. Система правовідносин у туризмі та їх основні учасники.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання туризму

Система міжнародно-правового регулювання туристичної діяльності. Основні міжнародні акти у сфері туризму, їх значення та класифікація. Діяльність Всесвітня туристична організація, ЮНЕСКО та інших міжнародних інституцій у сфері туризму. Міжнародні договори, конвенції та рекомендації, що регулюють туристичну діяльність. Принципи свободи пересування, спрощення туристичних формальностей, захисту прав туристів. Гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами. Вплив глобалізації на розвиток міжнародного туристичного права.

Тема 3. Законодавство України у сфері туризму

Система законодавства України про туризм, її структура та особливості. Закон України «Про туризм» як базовий нормативно-правовий акт, його зміст та значення. Інші закони та підзаконні акти, що регулюють туристичну діяльність.

Класифікація нормативно-правових актів за юридичною силою, сферою дії та колом осіб. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері туризму. Державна політика у сфері туризму, механізми її реалізації. Контроль та нагляд за туристичною діяльністю в Україні, основні інструменти державного регулювання.

Тема 4. Організаційно-правові форми туристичної діяльності

Поняття суб'єктів туристичної діяльності та їх правовий статус. Види організаційно-правових форм підприємництва у сфері туризму: фізичні особи-підприємці, господарські товариства, інші форми.

Порядок створення, державної реєстрації та функціонування туристичних підприємств. Правовий статус туроператорів і турагентів, особливості їх діяльності.

Вимоги до здійснення туристичної діяльності. Взаємодія суб'єктів туристичного ринку між собою та з державними органами.

Тема 5. Договірні відносини у сфері туризму

Поняття та система договірних відносин у туризмі. Види договорів: договір на туристичне обслуговування, агентські, транспортні, страхові та інші. Договір на туристичне обслуговування як основний документ у взаємовідносинах між туристом і суб'єктом господарювання.

Права та обов'язки сторін договору. Умови укладення, зміни та розірвання договорів. Істотні умови договору. Відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання зобов'язань. Судова практика у сфері договірних відносин у туризмі.

Тема 6. Захист прав туристів

Правовий статус туриста як споживача послуг. Основні права та обов'язки туристів відповідно до законодавства. Механізми захисту прав споживачів туристичних послуг. Роль Закон України «Про захист прав споживачів» у забезпеченні прав туристів. Форми захисту прав туристів: адміністративні, судові, альтернативні способи вирішення спорів. Діяльність державних органів щодо захисту прав туристів. Відшкодування збитків та компенсація моральної шкоди. Практика вирішення спорів у сфері туризму.

Тема 7. Трудові відносини у сфері туризму

Особливості трудових відносин у туристичній сфері. Нормативно-правове регулювання праці працівників туризму. Трудові договори, контракти та їх види. Права та обов'язки працівників і роботодавців у сфері туризму. Особливості організації праці у туристичній галузі: сезонність, гнучкий графік, відрядження. Охорона праці та соціальні гарантії працівників. Вирішення трудових спорів у сфері туризму.

Тема 8. Оподаткування туристичної діяльності

Система оподаткування туристичної діяльності в Україні. Основні податки та збори, що застосовуються до суб'єктів туристичного бізнесу. Особливості туристичного збору, порядок його встановлення та сплати.

Податкові режими та пільги для суб'єктів туристичної діяльності. Облік доходів і витрат у туризмі. Податкова звітність туристичних підприємств. Роль оподаткування у стимулюванні розвитку туристичної галузі.

Тема 9. Правове регулювання готельного бізнесу

Нормативно-правова база функціонування готельного бізнесу. Поняття та класифікація засобів розміщення. Вимоги до готелів та інших об'єктів розміщення. Система категоризації готелів, стандарти якості обслуговування. Права та обов'язки готельєрів і споживачів послуг. Договірні відносини у готельному бізнесі. Державний контроль за діяльністю готелів.

Тема 10. Туристичні формальності: сутність та правові засади

Поняття туристичних формальностей та їх значення для розвитку туризму. Основні види формальностей: паспортні, візові, митні, валютні, санітарні.

Правове регулювання перетину державного кордону. Міжнародні стандарти спрощення туристичних формальностей. Роль держави у створенні сприятливих умов для подорожей. Вплив формальностей на туристичні потоки.

Тема 11. Ліцензування та сертифікація у туристичній сфері

Поняття ліцензування туристичної діяльності та його правові основи. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Порядок отримання, переоформлення та анулювання ліцензій.

Сертифікація туристичних послуг, її види та значення. Вимоги до якості туристичних послуг. Контроль за дотриманням ліцензійних умов. Відповідальність за порушення вимог ліцензування.

Тема 12. Правові аспекти страхування у туризмі

Поняття страхування у сфері туризму та його роль. Види страхування: медичне, від нещасних випадків, відповідальності туроператора.

Обов'язкове та добровільне страхування туристів. Умови укладення договору страхування. Страхові ризики та страхові випадки. Права та обов'язки сторін страхових відносин. Роль страхування у забезпеченні безпеки туристів.

Тема 13. Екологічне право та сталий розвиток у туризмі

Правові основи охорони навколишнього середовища у сфері туризму. Концепція сталого розвитку та її значення для туристичної галузі.

Вплив туризму на довкілля, екологічні ризики та обмеження. Екологічні стандарти та нормативи у туризмі. Роль держави та міжнародних організацій у забезпеченні сталого розвитку туризму. Екологічна відповідальність суб'єктів туристичної діяльності.

Тема 14. Туризм і безпека: правові аспекти

Поняття безпеки у туризмі та її складові. Правове забезпечення безпеки туристів. Основні ризики та загрози у туристичній діяльності.

Повноваження державних органів у сфері безпеки туризму. Надзвичайні ситуації та порядок реагування на них. Інформування туристів про ризики. Забезпечення безпеки на транспорті, у місцях розміщення та під час екскурсій.

Тема 15. Відповідальність у сфері туризму

Поняття юридичної відповідальності у сфері туризму. Види відповідальності: цивільно-правова, адміністративна, кримінальна.

Підстави притягнення до відповідальності суб'єктів туристичної діяльності. Санкції за порушення законодавства. Відшкодування збитків. Практика застосування відповідальності у сфері туризму.

Тема 16. Перспективи розвитку правового регулювання туристичної діяльності

Сучасні тенденції розвитку правового регулювання туризму. Вплив цифровізації та інновацій на туристичну діяльність.

Гармонізація законодавства України з міжнародними стандартами. Виклики розвитку туристичної галузі у сучасних умовах. Напрями вдосконалення правового регулювання туристичної діяльності. Роль держави у формуванні конкурентоспроможного туристичного ринку.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
Тема 1. Вступ до правового регулювання туристичної діяльності	7	2	2			3	10	2	2			6
Тема 2. Міжнародно-правове регулювання туризму	7	2	2			3	8	2				6
Тема 3. Законодавство України у сфері туризму	7	2	2			3	8	2				6

Тема 4. Організаційно-правові форми туристичної діяльності	7	2	2			3	8	2				6
Тема 5. Договірні відносини у сфері туризму	7	2	2			3	8	2				6
Тема 6. Захист прав туристів	7	2	2			3	8	2				6
Тема 7. Трудові відносини у сфері туризму	7	2	2			3	6					6
Тема 8. Оподаткування туристичної діяльності	7	2	2			3	6					6
Тема 9. Правове регулювання готельного бізнесу	8	2	2			4	8					8
Тема 10. Туристичні формальності: сутність та правові засади	8	2	2			4	8					8
Тема 11. Ліцензування та сертифікація у туристичній сфері	8	2	2			4	8					8
Тема 12. Правові аспекти страхування у туризмі	8	2	2			4	8					8
Тема 13. Екологічне право та сталий розвиток у туризмі	8	2	2			4	8					8
Тема 14. Туризм і безпека: правові аспекти	8	2	2			4	8					8
Тема 15. Відповідальність у сфері туризму	8	2	2			4	5					5
Тема 16. Перспективи розвитку правового регулювання туристичної діяльності	8	2	2			4	5					5

	150	3 2	3 2			5 6	150	1 2	2			10 6
--	-----	--------	--------	--	--	--------	-----	--------	---	--	--	---------

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до правового регулювання туристичної діяльності 1. Поняття, предмет і методи правового регулювання туристичної діяльності 2. Принципи державної політики у сфері туризму 3. Джерела правового регулювання туристичної діяльності 4. Система правовідносин у сфері туризму та їх учасники	2
2.	Тема 2. Міжнародно-правове регулювання туризму 2. Міжнародні правові акти у сфері туризму 3. Роль Всесвітньої туристичної організації у розвитку міжнародного туризму 4. Міжнародні принципи та стандарти туристичної діяльності 5. Гармонізація національного законодавства з міжнародними нормами	2
3.	Тема 3. Законодавство України у сфері туризму 1. Система законодавства України про туризм 2. Основні положення Закону України «Про туризм» 3. Повноваження органів державної влади у сфері туризму 4. Контроль та нагляд за туристичною діяльністю	2
4.	Тема 4. Організаційно-правові форми туристичної діяльності 1. Поняття та види суб'єктів туристичної діяльності 2. Організаційно-правові форми підприємництва у сфері туризму 3. Правовий статус туроператорів і турагентів 4. Порядок створення та реєстрації туристичних підприємств	2
5.	Тема 5. Договірні відносини у сфері туризму 1. Поняття та види договорів у сфері туризму 2. Договір на туристичне обслуговування: зміст і структура 3. Права та обов'язки сторін договору 4. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань	2
6.	Тема 6. Захист прав туристів	2

	1. Правовий статус туриста як споживача 2. Основні права та обов'язки туристів 3. Механізми захисту прав туристів 4. Роль Закону України «Про захист прав споживачів» у захисті прав туристів	
7.	Тема 7. Трудові відносини у сфері туризму 1. Особливості трудових відносин у сфері туризму 2. Трудові договори та їх види 3. Права та обов'язки працівників і роботодавців 4. Охорона праці та соціальні гарантії	2
8.	Тема 8. Оподаткування туристичної діяльності 1. Система оподаткування у сфері туризму 2. Основні податки та збори туристичних підприємств 3. Туристичний збір: сутність і порядок сплати 4. Податкові пільги та стимули розвитку туризму	2
9.	Тема 9. Правове регулювання готельного бізнесу 1. Нормативно-правова база готельної діяльності 2. Класифікація засобів розміщення 3. Права та обов'язки готельєрів і споживачів 4. Державний контроль у сфері готельного бізнесу	2
10.	Тема 10. Туристичні формальності: сутність та правові засади 1. Поняття та види туристичних формальностей 2. Паспортні та візові вимоги 3. Митні та санітарні формальності 4. Правове регулювання перетину державного кордону	2
11.	Тема 11. Ліцензування та сертифікація у туристичній сфері 1. Поняття ліцензування туристичної діяльності 2. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню 3. Порядок отримання ліцензії 4. Сертифікація туристичних послуг	2
12.	Тема 12. Правові аспекти страхування у туризмі 1. Поняття та види страхування у туризмі 2. Обов'язкове і добровільне страхування туристів 3. Договір страхування: основні умови 4. Страхові ризики та страхові випадки	2
13.	Тема 13. Екологічне право та сталий розвиток у туризмі 1. Правові основи охорони довкілля у туризмі 2. Концепція сталого розвитку 3. Вплив туризму на навколишнє середовище 4. Екологічні стандарти у туристичній діяльності	2
14.	Тема 14. Туризм і безпека: правові аспекти 1. Поняття безпеки у туризмі 2. Основні ризики та загрози у туристичній діяльності	2

	3. Правове забезпечення безпеки туристів 4. Дії у разі надзвичайних ситуацій	
15.	Тема 15. Відповідальність у сфері туризму 1. Поняття юридичної відповідальності у туризмі 2. Види відповідальності суб'єктів туристичної діяльності 3. Підстави притягнення до відповідальності 4. Відшкодування збитків у сфері туризму	2
16.	Тема 16. Перспективи розвитку правового регулювання туристичної діяльності 1. Сучасні тенденції розвитку правового регулювання туризму 2. Вплив цифровізації на туристичну діяльність 3. Гармонізація законодавства України з міжнародними стандартами 4. Напрями вдосконалення правового регулювання туризму	2
	Разом	32

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Вступ до правового регулювання туристичної діяльності	3	6
2	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Міжнародно-правове регулювання туризму	3	6
3	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Законодавство України у сфері туризму	3	6
4	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Організаційно-правові форми туристичної діяльності	3	6
5	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Договірні відносини у сфері туризму	3	6
6	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Захист прав туристів	3	6
7	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Трудові відносини у сфері туризму	3	6
8	Вид: позааудиторна Зміст: Підготовка до усного опитування на тему: Оподаткування туристичної діяльності	3	6
9	Вид: позааудиторна	4	8

	Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Правове регулювання готельного бізнесу		
10	Вид: позааудиторна Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Туристичні формальності: сутність та правові засади	4	8
11	Вид: позааудиторна Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Ліцензування та сертифікація у туристичній сфері	4	8
12	Вид: позааудиторна Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Правові аспекти страхування у туризмі	4	8
13	Вид: позааудиторна Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Екологічне право та сталий розвиток у туризмі	4	8
14	Вид: позааудиторна Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Туризм і безпека: правові аспекти	4	8
15	Вид: позааудиторна Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Відповідальність у сфері туризму	4	5
16	Вид: позааудиторна Зміст:Підготовка до усного опитування на тему: Перспективи розвитку правового регулювання туристичної діяльності	4	5
	Разом	86	136

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання не передбачено навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, як впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача та студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань, реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Прийоми навчання (конкретні дії викладача та студентів), спрямовані на реалізацію вимог методів. Засоби навчання – різноманітне навчальне обладнання, яке використовується у системі пізнавальної діяльності, зокрема, технічні засоби.

7.1. Словесні методи навчання:

- лекція;
- бесіда;
- розповідь;
- пояснення;

7.2. Наочні методи навчання:

- ілюстрація;
- демонстрація;

7.3. Практичні методи навчання:

- метод робіт з письмовими джерелами;
- метод робіт з аудіо/ відеоматеріалами;
- практичні заняття;

Для викладення теоретичного матеріалу застосовуються лекційні та практичні заняття. Кожна лекція охоплює матеріал певної теми курсу з тим, щоб одержані теоретичні знання студенти могли закріпити шляхом обговорення конкретних питань під час семінарських занять, вирішення проблемних задач, самостійної підготовки доповідей, повідомлень та рефератів за заданою тематикою.

У процесі навчання пріоритет надається застосуванню дослідницького методу навчання: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її під час самостійної підготовки до семінарського заняття чи підготовки реферату, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, приклади, матеріали тощо.

Окрім зазначеного вище, застосовуються методи взаємодії викладача та студентів (ділова гра, дискусія, круглий стіл тощо), методи самостійної роботи студентів; способи вирішення пізнавального завдання — емпіричні (засновані на досвіді, експерименті) і теоретичні (засновані на логічному аналізі) методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитися у наступних формах.

1. Оцінювання роботи студентів під час практичних (семінарських) занять.

2. Проведення проміжного тестового контролю.

3. Проведення підсумкового контролю.

Оцінка зі змістовного модулю складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час практичних (семінарських) занять, оцінки за проміжний тестовий контроль та оцінки за індивідуальну роботу.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як сукупність балів, що студент отримує за змістовні модулі та модульний контроль.

Порядок поточного оцінювання знань студентів. Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовки студентів до встановлених завдань. Зокрема, поточному контролю підлягають:

1. активність та результативність роботи студента протягом семестру у вивченні програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

2. виконання індивідуального завдання;

3. виконання проміжного тестового завдання зі змістовного модулю.

Контроль систематичності виконання самостійної роботи та активності на практичних (семінарських) заняттях.

Оцінювання здійснюється за наступними критеріями.

1. ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

2. ознайомлення з основною та додатковою літературою;

3. логіка, стиль виклад матеріалу в письмових роботах та усному виступі, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

4. якість, самостійність та своєчасність виконання необхідних завдань.

Проміжний тестовий контроль зі змістовних тем. Проміжний тестовий контроль знань студентів здійснюється шляхом проведення тестування з основних навчальних елементів змістовних тем.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять. Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати за першим та другим розділом, дорівнює 60.

Підсумковий контроль засвоєння матеріалу здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях та на заліку.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного цією робочою програмою дисципліни.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума контрольних оцінок та балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного та підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання – 2х20 балів

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили, здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Правове регулювання туристичної діяльності». <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=13247>

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль та самостійна робота																Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16			100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	3	4	1	6			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	60	40	

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю складає 10 балів.

Робочою програмою передбачено додаткове зарахування різних видів активностей здобувачів.

1. Проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності офіційного звернення студента до викладача, що містить підтверджуючі документи про їх успішне закінчення);

2. Активна участь – виступи в конференціях, презентації досліджень тощо (за наявності офіційного звернення студента до викладача, що містить підтверджуючі документи сертифікати, копії публікацій тощо).

Кожне звернення розглядається окремо. Рішення приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Не залежно від кількості додаткових активностей здобувача вищої освіти, максимальна кількість поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

Критерії оцінювання для семінарських занять

5–6 балів – нараховуються в разі якщо відповідь є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки; відповідь супроводжується презентацією; студент активно працює протягом усього семінарського заняття, показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.

3–4 бали – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює значну частину навчального матеріалу; презентація відсутня; студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки; протягом семінарського заняття студент працює недостатньо активно, питання висвітлює повно, виявляє уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання; у відповідях допущені неточності та певні помилки, при викладенні матеріалу має місце недостатня аргументованість.

1–2 бали – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; презентація відсутня; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; водночас, студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

Критерії оцінювання тестових запитань залікової роботи:

15–20 балів – нараховуються в разі якщо відповідь є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки; студент показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.

10–15 балів – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює значну частину навчального матеріалу; студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки; питання висвітлює повно, виявляє уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання; у відповідях допущені неточності та певні помилки, при викладенні матеріалу має місце недостатня аргументованість.

0–10 балів – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; водночас, студент дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні матеріалу залікового білету.

Критерії оцінювання поточного контролю:

Здобувачам вищої освіти надається можливість скласти поточний контроль в тестовій формі (він містить 6 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Правове регулювання туристичної діяльності». Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=13247>

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, заліку (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних, проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

	Оцінка
--	--------

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	для заліку
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
0-49	Не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про туризм» від 19.09.95 №324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – Ст. 241. – С. 705 – 717.
2. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: 3б. нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В.К. Федорченка. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 640 с.
3. Про основні напрямки розвитку туризму в Україні до 2010 року: Указ Президента України від 10. 08. 1999. № 973/99 // Урядовий кур'єр. – 1999. – 29 вересня .
4. Туристична діяльність в Україні: нормативно-правове регулювання / Роїна О.М. (2-е вид., змін та доп.). – К.: КНТ, 2006. – 464 с.

Основна література

1. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навчальний посібник. – К. : Знання України, 2002. – 358 с.
2. Аніпко Н.П., Скутар О.В., Аніпко С.В. Правове регулювання туристичної діяльності : монографія / Н.П. Аніпко, О.В. Скутар, С.В. Аніпко. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. – 232 с.
3. Безуглий І.В. Правове регулювання туристичної діяльності : навч. посіб. / І.В. Безуглий. – Харків : ХНАМГ, 2024. – 220 с.
4. Брусільцева Г.М., Зима О.Г. Правове регулювання туристичної діяльності / Навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 214 с.
5. Ващишин М. Правове регулювання туристичної діяльності / Навчально-методичний посібник. Львів: ПП Сорока Т.Б., 2014. - 168 с.
6. Говорушко Т. А. Страхові послуги : навч. посібник / Т. А. Говорушко. – 2-ге видання перероблене та доповнене. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 344 с.
7. Горбач Л. М., Каун О. Б. Страхування : навчальний посібник / Л. М. Горбач, О. Б. Каун. – К. : Кондор, 2010. – 520 с.
8. Кіріяджи В. В. Правове регулювання галузей туристичного бізнесу: посібник. – Донецьк : ДІТБ, 2002. – 339 с.
9. Мальська М. П., Худо В. В., Цибух В. І. Основи туристичного бізнесу : навч. посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
10. Машина Н. І. Міжнародне страхування : навчальний посібник / Н. І. Машина. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 504 с.
11. Охріменко О. О. Туристичний сегмент страхового ринку України : сучасні тенденції та технології розвитку : монографія. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2008. – 502 с.
12. Павлик В., Тесленко В. Права людини : міжнародні договори ООН та Ради Європи / Комітет виборців України. – К. : Факт, 2001. – 151 с.

13. Правові засади туроператорської та турагентської діяльності : навч. посібник у 2 ч. – Частина II / укл. : О. Д. Король, Т. Д. Скутар – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 64 с.
14. Тарасова В.В., Нестерчук І.К., Ковалевська І.М., Мартинчук І.В. Стандартизація, сертифікація та ліцензування в туристичній діяльності / Підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. - 372 с.
15. Ткаченко Т. І. Управління якістю готельних послуг : монографія / Т. І. Ткаченко, С. В. Мельник, М. В. Новак. – К. : КНТЕУ, 2006. – 234 с.
16. Туризм в Україні : збірник нормативно-правових актів. У 5 т.– Ужгород : ІВА, 2000. – 280 с.
17. Федорченко В.К. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні : зб. нормативно-правових актів / В.К. Федорченко. – Київ : Юрінком Інтер, 2002. – 640 с.
18. Цивільне право України : підручник. У 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.) Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова [та ін.]; за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – Т. 1. – 480 с.
19. Цивільне право України: навч. посіб. / Ю. В. Білоусов, В. А. Ватрас, С. Д. Гринько та ін. ; за ред. Р. О. Стефанчука. – К. : Правова єдність, 2009. – 536 с.

Допоміжна література

1. Ахмедова О.О., Сущенко О.А. Державне управління туристичною діяльністю в Україні / О.О. Ахмедова, О.А. Сущенко // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. – 2021. – № 1. – С. 112–118.
2. Вихристенко Б. І., Опанасюк Н. А. Цивільно-правові проблеми у діяльності туристичних підприємств : порівняльно-правовий аналіз // Бюлетень Міністерства юстиції України. – К., 2007.– № 8.– С. 76–94.
3. Вихристенко Б. І., Опанасюк Н. А. Практико-правові аспекти діяльності громадських туристичних організацій України // Бюлетень Міністерства юстиції України. – К., 2007. – № 5. – С. 99–110.
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – ст. 144.
5. Енциклопедія цивільного права України / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; відп. ред. Я. М. Шевченко. – К. : Ін Юре, 2009. – 952 с.
6. Залетов О. Міжнародний досвід регулювання обов'язкового страхування / О. Залетов // Економічний часопис – XXI. – 2005. – № 3–4. – С. 41 – 45.
7. Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України 10.07.2013 р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.07.2013 р. за № 1275/23807. – Офіційний вісник України. – 2013. – № 68. – ст. 2510.
8. Моца А.А. Особливості правового регулювання туристичної діяльності в умовах воєнного стану в Україні / А.А. Моца // Вісник юридичної академії. – 2023. – № 62(1). – С. 45–52.
9. Опанасюк Н. А. Право Європейського Союзу і національне туристичне законодавство / Український часопис міжнародного права : науково-практичний журнал. – К., 2002. – № 4. – С. 33–44.
10. Опис бланка ваучера й Інструкція про порядок оформлення ваучера на надання туристичних послуг та його використання, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 06.06.2005 р. № 50, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.07.2005 р. за № 765/11045 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 29. – ст. 1739.

11. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені наказом Держтурадміністрації від 16.03.2004 р. № 19, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.04.2004 р. за № 413/9012 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 17. – ст. 995.
12. Правила оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 р. № 567 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 41. – ст. 1681.
13. Правила перетинання державного кордону громадянами України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 року № 57 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 65. – ст. 2239.
14. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – ст. 263.
15. Татарко Д.Р. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні : зб. нормативно-правових актів / Д.Р. Татарко. – Київ : Ун-т туризму, 2022. – 350 с.
16. Токарева К.О. Правове регулювання туристичної діяльності в умовах розвитку економіки Індустрії 4.0 / К.О. Токарева // Наукові праці. – 2021. – № 3. – С. 78–85.
17. Файер О. А. Поняття професійної діяльності та її структурні елементи / О. А. Файер // Університетські наукові записки. – 2009. – № 3 (31). – С. 126–132.
18. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – ст. 356.
19. Чехович С. Б. Стан законодавчого забезпечення реалізації та захисту права на свободу пересування : аналітична доповідь. – К. : Фонд «Правова ініціатива», 2003. – 99 с.
20. Шевченко Я. М. Туризм і право на туризм // Матеріали II-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Туризм у ХХІ столітті : глобальні тенденції і регіональні особливості». –К. : Знання України, 2002. – 560 с.
21. Шупік Б. Загальні підходи до державного регулювання міжнародного туризму в Україні / Б. Шупік // Вісник державної служби України. – 2011. – № 3/2011. – С. 16–20.
22. Adventure tourism market study 2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://files.adventuretravel.biz/docs/research/adventure-tourism-market-study-2024-web.pdf>
23. Environmental Management for Sustainable Development / Chris Barrow, 2006.: Routledge publications. – 289 p.
24. Review on Laws and Regulation/ Ministry of tourism and creative economy: Pangendare. – 2011. – 26 p.
25. Romancing the Wild: Cultural Dimensions of Ecotourism / Robert Fletcher, 2014.: New Ecologies for the Twenty-First Century. – 264 p.
26. Travel & Tourism Economic impact 2024 Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
27. <http://www.wtcc.org/media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/ukraine2024.pdf>
28. International Report on Snow & Mountain Tourism Overview of the key industry figures for ski resorts [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.isiaski.org/download/20140517_ISIA_Vuokatti_1b_presentation_vanat.pdf
29. UNWTO Tourism Highlights, 2024 Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mkt.unwto.org/publication/unwto-tourism-highlights-2024-edition>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Національний університет «Львівська політехніка». Курс «Правове регулювання туристичної діяльності». URL: <https://geography.lnu.edu.ua/course/pravove-rehuliuвання-turystychnoi-diial-nosti>

2. Ващишин М.. «Правове регулювання туристичної діяльності». Навчально-методичний посібник. Львів: ПП Сорока Т.Б., 2014. URL: https://tourlib.net/books_ukr/vaschyshyn.htm
3. Брусільцева Г.М., Зима О.Г.. «Правове регулювання туристичної діяльності». Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22468/1/2019-%D0%91%D1%80%D1%83%D1%81%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0%20%D0%93%20%D0%9C%2C%20%D0%97%D0%B8%D0%BC%D0%B0%20%D0%9E%20%D0%93.pdf>
4. Козловський Є.В.. «Правове регулювання туристичної діяльності». Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/obovyazkovi/242bak/sylabys_pravove_reguluvannia_turistichnoi_diialnosti%D1%96_2022.pdf
5. Подкаст «Право та туризм». Обговорення правових аспектів туристичної діяльності. URL: <https://open.spotify.com/show/2t0pfwtjdj6y7e9CzRywfVY>
6. Подкаст «Туристичний бізнес: правові питання». Розгляд юридичних аспектів у сфері туризму. URL: <https://open.spotify.com/show/02eUs8h5KuAnIyvbRCEb5s>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Правове регулювання туристичної діяльності» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=13247>